

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ephesini Concilii Generalis Pars I. Et II. Sub Cælestino papa I. anno
CCCCXXI.

Parisiis, 1644

Ex epistola ad Galatas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15062

1. Cor. c. 6. v. 16.

Christi ministri appellatur. Deus itaque Christus. Vos enim estis templum Dei vivi, sicut dicit Deus:

Levit. c. 26. v. 12.

Quoniam inhabitabo in illis, & inambulabo: & ero illorum Deus, & ipsi erunt mihi populus. Si via Dei templa sumus, veluti in habitante in nobis Spiritu, qui & Christi quoque Spiritus esse dicitur (ait enim Apostolus: Si quis Christi Spiritum non habet, hic non est eius) quomodo Christus non est Deus?

Rom. c. 8. 4. 9.

Consilia destruentes, & omnem altitudinem extolentem se aduersus scientiam Dei, & in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi. At quomodo omnem altitudinem aduersus Dei scientiam se extolentem demolimur? Aut qua tandem ratione omnem intellectum in Christi obsequium captiuum ducemus?

1. Cor. c. 10. v. 5.

Sane Verbum sponte se exinanivit, Patri vsque ad mortem factum obediens. Quando igitur ex iis quæ propter carnem, humanæque naturæ infirmitatem dispensatorie ab eo dicta vel facta sunt, quidam aduersus Filii scientiam sese erigentes, eum qui humana forma se induit, Deum verum naturalemque Dei Filium esse inficiabuntur, tunc demum omnem altitudinem se effertent comprimemus, si eorum qui isthæc sapere decreuerint, opinionationes euertemus, omnemque intellectum ad obedientiæ dispensationem conuertemus. Oportet enim Filium, qui in humanæ naturæ mensura statuque apparuit, quæ humanæ naturæ propria sunt, non auerfari.

Philipp. c. 2. v. 8.

Ex epistola ad Galatas. Galat. c. 2. v. 19. EGO enim per legem legi mortuus sum, ut Deo vivam:

καὶ Χριστὸς. θεὸς οὐκ ἄρα Χριστός. [ἡμεῖς γὰρ ναοὶ ἐσμεν θεοῦ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεός· ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμωθεύπησσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. [εἰ ναοὶ θεοῦ ζῶντος ἐσμεν, ὡς ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν τῷ πνεύματι, ὁ καὶ εἶ] λέγεται τῷ Χριστῷ· εἰ γὰρ τις, φησὶ, πνεῦμα Χριστοῦ ἐκ ἐχθρῶν οὗτος ἐκ ἐστὶν αὐτῶν· πῶς οὐ θεὸς ὁ Χριστός;

Λογισμοὶς, φησὶ, καθαιρουῦντες, καὶ πᾶν ὑψώμα ἐπαυρόμεν καὶ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ ἀρχιμαλώζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ. [ἵνα ἴσθωμεν καθαιρούμεν καὶ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ; ἢ πῶς ἀρχιμαλώζομεν πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ; κατένωκε γὰρ ἑαυτὸν ὁ λόγος ἐκὼν, καὶ γέγονεν ὑπόκομος τῷ πατρὶ μέχρι θανάτου. ὅταν τοίνυν ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἢ πεπραγμένων, ἢ ἐρημῶν διὰ γε τὴν σὰρκα καὶ τὸ ἀνθρώπινον, κατεπάθει τὰ ἄνευ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, λέγοντες ἐκ εἶναι θεὸν ἀληθῆ, καὶ υἱὸν καὶ φύσιν ἐν ἀνθρώπῳ μορφῇ· τότε πᾶν ὑψώμα ἐπαυρόμεν καθαιρούμεν, τὰς τῆς ἐκείνα φρονεῖν ἡρημῶν ἀνατρέποντες δοξᾶς, καὶ ἀνατρέποντες πᾶν νόημα εἰς τὴν τῆς ὑπακοῆς οἰκονομίαν. δεῖ γὰρ ἐν τοῖς τῆς ἀνθρώπινης μέτρως γεγονότα ὑἱὸν μὴ ἀφραγῆσαι τὰ ἀνθρώπινα.

Ex tps peds Galatas.

ΕΓΩ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζῆσω. Χριστῷ

ANNO
CHRISTI
431.

* 431

αἰὼν ἐσώθημα. ζῶν ἐπ' ἐγὼ, ζῆν
 ἢ ἐν ἐμοὶ Χριστός. ὁ δὲ νῦν ζῶν ἐν
 σαρκί, ἐν πίστι ζῶν τῆ ἰσοδ' ἔθεο,
 τῆ ἀγαπήσαντός με, καὶ παραδόν-
 τος ἑαυτὸν ὑπὲρ * ἐμοῦ.] ἢ δὲ ἀρε-
 φησὶν ἐν τούτοις ὁ θεαπέσιος Παῦ-
 λος, καλεδὲν ἀναγκαῖον. νόμος τέθει-
 ται ἄρα θεοῦ διὰ Φωνῆς παροφη-
 τῆ, ἔτι ὡς οὗτος ὁ ἴδιος ἐκ πί-
 στως ζῆσεται. τέθειται ἢ νόμος διὰ
 Μωσέως. νόμος τοίνυν τῶν πίστως,
 φησὶν, ἀκολουθήσας, ἀπέθανον τῶ
 νόμῳ τῶν διὰ Μωσέως ἐκ ἐνεργήσας
 τὰ ὡς ἐν σκιᾷ καὶ τύποις διωει-
 σμένα τοῖς ἔργαίς. τῆτο γὰρ ὅτι,
 τὸ νόμῳ τῶν διὰ Μωσέως ἄποθανεῖν,
 ἵνα θεῶ ζῆσωμεν, τῆ εἰς Χριστὸν παρο-
 σκεύμενοι πίστι. ὅτε τοίνυν ἄποθνή-
 σκομεν τῶν διὰ Μωσέως νόμῳ, τίμ
 ἐν Χριστῶ περιμύστε δικαίωσιν,
 πῶς οὐ θεὸς ὁ Χριστός, δι' ὃν κατάρ-
 γηται νόμος, ὡς διαφερούσης αὐτῆ
 τῆς πίστως; εἰ ἢ ἀθέσπος ἀπλῶς ὡς
 ὁ Χριστός, πῶς αὐ ἐξῆυετο καὶ νόμου
 κρείττων ἢ πίστις ἢ εἰς αὐτὸν;

Οὐκ ἴπρηρηγῶν ἡμῖν τὸ πνεῦ-
 μα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις, ἔξ ἔργων
 νόμου, ἢ ἔξ ἀκοῆς πίστως;] εἰ ὁ νό-
 μος ὁ διὰ Μωσέως, καὶ τοῖ θεοῦ νό-
 μος ὦν, ἔτι λαληθεῖς δι' ἀγγέλων, ἐκ
 ἐχθ πῶς τῆ ἀγίου πνεύματος χρη-
 γίαν, οὔτε μὲν παροῦξ ἐνσέ υἱοῖ τὸ
 ἐνεργεῖν δυνάσται τὰ παραδόξα: κερ-
 δαίνομεν ἢ διὰ τῆς πίστως τ' εἰς Χρι-
 στὸν ἀμφοτέρω πῶς ἐκ ἐν ἀμείνοσιν
 ἢ πίστις τῆ παλαμοῦ νόμου; καὶ εἰ ἀθ-
 θέσπος ὡς ἀπλῶς καθ' ἡμαῖς, πῶς
 θεῖον κατήρησε νόμον ἢ πίστις ἢ εἰς αὐ-
 τὸν; καὶ εἰ ἐσμέν ἐν ἀμείνοσιν ὅ διὰ
 πίστως μάλλον, ἢ ὅτι ἦσαν κατ'

*Christo confixus sum cruci. Vivo
 autem iam non ego, vivit vero in me
 Christus. Quod autem nunc vivo
 in carne, in fide vivo Filii Dei, qui
 dilexit me, & tradidit semetipsum
 pro me. Quid diuinus Paulus hoc
 loco dicat, diligenter expendendum
 est. Lex quam Deus propheta-
 rum ore promulgauerat, eius-
 modi erat: Iustus autem ex fide
 viuet. Erat & per Moysen quoque
 lex lata. Ait ergo: Fidei legem
 complexus, legi Mosaicae mor-
 tuus sum; hoc est, quæ veteribus
 per umbras & figuras præfinita
 erant, ea amplius non præsto.
 Hoc ipsum enim est legi Mosaicae
 mortuos esse; quo nimirum fidei
 quæ in Christum est, adhærentes,
 Deo viuamus. Cum igitur iustifi-
 cationem, quæ per Christum con-
 tigit, potiore ducentes, legi
 Mosaicae emoriamur; qua ratione
 Christus, per quem lex tamquam
 fide infirmior euacuatur, non erit
 Deus? Quod si vero Christus ho-
 mo tantum erat, quomodo fi-
 des in ipsum ipsa lege superior e-
 uasit?*

Habac. c. 2.
v. 4.

*Qui ergo tribuit nobis spiritum, Galat. c. 3.
 & operatur virtutes in nobis; ex
 operibus legis, an ex auditu fidei?
 Si lex Mosaica tametsi Dei lex es-
 set, & ab angelis promulgata es-
 set, non subministrat Spiritum
 sanctum, neque vlli eam imperti-
 ta est vim, vt miracula perpetra-
 re posset; per fidem autem quæ
 est in Christum, assequimur v-
 trumque; quomodo fides antiqua
 lege non est præstantior? Rursum
 si homo erat Christus nulla ex
 parte nostri dissimilis; qui fieri
 potuit, vt fides in ipsum diuinam
 legem aboleuerit? Si item per
 fidem maioribus bonis perfrui-
 mur, quam qui per id tempus vi-*

xere, quo lex suam adhuc vim obtinebat; quomodo Christus non est Deus?

Galat. c. 3.
v. 23.

Prius autem quam veniret fides, sub lege custodiebamur, conclusi in eam fidem, quæ reuelanda erat. Itaque lex pædagogus noster fuit in Christo, ut ex fide iustificemur. At ubi venit fides, iam non sumus sub pædagogo: omnes enim filii Dei estis per fidem in Christo Iesu. Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis. Si lex pædagogus erat, haud ad alium nos dirigens quam ad solum Christum, quamvis Dei cognitionis esset magistra, quomodo Christus non est Deus? Rursum si lex per fidem, quæ est in ipsum, aboletur, eandemque a pædagogix munere absoluit fides, tamquam quæ institutos ad summum iam bonum euexerit; summum autem bonum non est aliud quam perfecta veritatis diuinæque notitiæ scientia; cui ambiguum esse potest, quin Deus sit Christus? Baptizati autem in Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, quomodo in Christum baptizati dicimur, si Christus non est verus filius, cum vnus tantum sit natura filius? Atqui in ipsum baptizati sumus: Deus igitur est vt Filius vnus, & Dominus vnus, cum per vnionis dispensationem Verbum caro factum sit.

Galat. c. 4.
v. 8.

*Sed tunc quid ignorantes Deum, iis qui natura non sunt dii seruibatis: nunc autem cum cognoueritis Deum, imo cogniti sitis a Deo, quomodo conuertimini iterum ad infirma & egena elementa? Si Christum profitentes Deum cognouimus, & cogniti a Christo, cogniti dicimur a Deo, quomodo Christus non est Deus? *Ἰμὺ ὑπὸ τῷ θεῷ, γνωαίντες αὐτῷ: πῶς**

ὁμοιότυποι αὐτοῦ, καθ' οὗς ἡμεῖς οὐ νόμος· πῶς οὐ θεὸς ὁ Χριστός;

ANNO
CHRISTI
450

Πρὸ δὲ τῆς ἐλθεῖν τῆς πίστεως, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, συγκαλειόμενοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίσιν διαποκαλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκ ἐπὶ ὑποπαιδαγωγῶν ἐσμεν. πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐσμεν διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ὅσοι γὰρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνδύσασθε.] εἰ παιδαγωγὸς ἡμεῖς ὁ νόμος, οὐκ ἐφ' ἕτερον ἀναφέρον, πλην ὅτι μόνον εἰς Χριστόν, καίτοι τῷ ἀληθοῦς θεογνωσίας διδασκαλῶν ὡς πῶς οὐ θεὸς ὁ Χριστός; καὶ ἡμεῖς ἀρροῦμεν νόμος διὰ τῆς πίστεως τῆς εἰς αὐτόν, καὶ τὸ τῆς παιδαγωγίας αὐτῷ τέλος παραδίδωσιν, ὡς εἰς τὸ ἄκρον ἀγαθόν ἀναφέρον ἑαυτὸν παιδαγωγούμενοι· τὸ δὲ εἰς λήξιν ἀγαθὸν εἶη αὐτῷ ἕτερον οὐδέν ἄρα γὰρ πῶς αὐτὸ ἐνδιδασκέτες, ὅτι θεὸς ὄντι βαπτίζομενοι εἰς πατέρα, καὶ υἱόν, καὶ ἅγιον πνεῦμα, πῶς εἰς Χριστόν βεβαπισμέθα, εἴπερ ὄντι οὐχ υἱὸς ἀληθῆς, καίτοι τῷ κτ' φύσιν ἐνός ὄντος υἱός; ἀλλὰ μὲν εἰς αὐτόν βεβαπισμέθα. θεὸς οὐκ ἄρα ὄντι ὡς υἱὸς εἷς, καὶ κρείστος εἷς, καθ' ἑνωσιν οἰκονομικῶς σαρκὸς γεγονότος αὐτοῦ λόγου.

Αλλὰ τότε μὲν οὐκ εἶδότες θεόν, ἐδουλώσατε τοῖς φύσιν μὴ οὔσι θεοῖς· νυνὶ δὲ γινόντες θεόν, μάλλον δὲ γνωαίντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν εἰς τὰ ἀγενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα;] εἰ θεὸν ἐγνωκάμεν ὁμολογούμενοι Χριστόν, καὶ ἐγνωσάμεθα αὐτοῦ οὐ θεὸς ὁ Χριστός;

ANNO CHRISTI 431.

Εμοὶ δὲ μὴ γήγοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται, καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. ὁ μακάριος Ἰακώβ Δαυὶδ· καυχῆσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρι μου. ἔστι δὲ σοφὸς καὶ ἀγιοπρεπὴς ὁ λόγος. οὐ γὰρ ἐν ἀνθρώπῳ κατασημανώσεται γλῆ μάλλον ἡμᾶς, ἀλλ' ἐπὶ θεῷ. πῶς ἔν ὁ Παῦλος ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ καυχᾶσθαι φησιν; ἔτι γὰρ μάλλον ἐπὶ θεῷ τῷ δρᾶν σοτὸς γὰρ οὗτος τοῖς ἄλλοις ἀγίοις. ἀλλ' ὑπάρχων πνευματόφορος, ἐν θανάτῳ Χριστοῦ καυχᾶσθαι φησίν. οἶδεν οὖν ἅρα θεὸν ὄντα καὶ ἀληθῆ, καὶ δι' ἡμᾶς παθόντα σαρκί.

Ex t̄is ἀδελφῶν Εφεσίου.

ΠΕΡΙ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς φησὶ καὶ τῷ ἐν ἐργασίῳ τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐν ἡγήσει ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγαίρας αὐτῷ ἐκ νεκρῶν, καὶ καθίστας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης δόξης, καὶ δόξης, καὶ δυνάμεως, καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι πύτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. ἰδοὺ ὁ ἐξηγητὴς ἐκ νεκρῶν κατέδικεν ὁ πατὴρ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ὑπεράνω πάσης δόξης, καὶ δόξης, καὶ δυνάμεως, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου. ἅρα οὖν σπεύδει τῇ ὑπὲρ πάντα φύσιν καθ' ἡμᾶς νοοῦμεν αὐθροῦ, καὶ ἕτερον οὐδέν; ἢ ὅτι ἄνθρωποι, ὡς θεὸς ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ὑπάρχων μὲν ὁμοούσιος τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πέφυγεν ἐξ αὐτοῦ, ἀεροσλαβῶν δὲ ἢ

* al. τῶν ἀδελφῶν οἰκονομικῶς, ἵνα ἐν αὐτῷ

Mihi autem abisti gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi; per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Beatus David canit: Gloriabor in Deo salutari meo. Utique sapiens, & sancto viro conueniens dictum: non enim in homine gloriari nobis fas est, sed in Deo. Quomodo ergo Paulus in cruce Domini gloriari se prædicat, cum in Deo potius id fieri oporteret? Nam hic aliorum sanctorum scopus semper extitit. Atqui etiam Paulus diuino Spiritu non carebat; & tamen in Christi morte gloriari non dubitat. Norat ergo verum Deum esse, etiam si nostri causa in carne mortem perpeffus foret.

Galat. c. 6. v. 14.

Ex epistola ad Ephesios.

SECUNDVM operationem potentie virtutis eius (est hic sermo de Deo & Patre) quam operatus est in Christo, suscitans illum a mortuis, & constituens ad dexteram suam in celestibus super omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & dominationem, & omne nomen quod nominatur, non solum in hoc seculo, sed etiam in futuro. En illum ipsum quem ex mortuis exsuscitavit, constituit Pater ad dexteram suam supra omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & omne nomen quod nominatur. Numquid ergo homo nostri similis, & nihil aliud, in naturæ omnium supremæ dextera asfidet? an quod verum est, ut Deus homo factus? Verbum namque Patri, prout ab eo procedit, consubstantiale, natura humana dispensatorie assumpta, factum est homo. Quare effectum est, ut in vno eodemque simul Deus existat, & homo, & αὐθροῦ ὁ

Ephes. c. 1. v. 19.